

VERSLAG

Onderwerp	Werksessie integrale effectenanalyse
Project	Net op zee Ten noorden van de Waddeneilanden
Projectcode	114227.5.53
Verslagnummer	20/01
Datum overleg	14 april 2020
Plaats	via Webex
Referentie	114227-5.53/20-006.623
Auteur(s)	dr. A. Conijn
Datum verslag	28 april 2020
Bijlage(n)	I Presentatie digitale werksessie Integrale Effectenanalyse II Lijst met genodigden
Aanwezig	zie bijlage II
Afwezig	zie bijlage II
Kopie	-

1 INTRODUCTIE EN PRESENTATIE

Presentaties van het project worden gedeeld. Deze werksessie heeft tot doel om de conceptresultaten van de integrale effectenanalyse te delen met bevoegde gezagen en belangenorganisaties.

2 VRAGENRONDE

Tabel 2.1 Vragen en antwoorden tijdens de digitale werksessie NOZ TNW d.d. 14 april 2020

Nr.	Vraagsteller	Thema	Slide	Vraag	Antwoord
1	Vogelbescherming	Milieu	23	Als je de mitigatie van negatieve effecten pas uitwerkt na keuze van het VKA, hoe ga je er dan mee om dat het ene effect veel moeilijker te mitigeren zal zijn dan het andere?	In MER fase 1 is wel verkend of effecten mitigeerbaar zijn. In de effectbeoordeling hebben we echter alleen mitigerende maatregelen opgenomen die noodzakelijk zijn om een sterk negatief (--) effect te beperken of te voorkomen. Overig mitigerende maatregelen werken we uit voor het VKA in MER fase 2. Lastig te mitigeren negatieve effecten (-) zijn ook in beeld gebracht in de IEA.
2	Rijkswaterstaat NN	Milieu	23	Natuur moet wel realistisch gescoord worden. Waarom een boring op Ameland? Veel natuur is dynamisch; aanleggen middels open ontgraving in combinatie met plaggen is een vrij interessante combinatie. Kan er op deze wijze naar doorsnijding van de natuur op Ameland gekeken worden?	Uitgangspunt is Natura 2000 te doorkruisen met een HDD-boring, om zoveel mogelijk negatieve milieueffecten te voorkomen. Om hierover in meer detail verder te spreken kan er een separaat (vervolg)overleg worden gepland. Toevoeging na overleg: Ook aanleg in open ontgraving leidt tot een hoge stikstofdepositie op Duinen Ameland (blijkt uit een proefberekening die we hebben gemaakt). De depositiewaarden zijn dusdanig hoog dat de effectbeoordeling sterk negatief (-) zal blijven.
3	Provincie Groningen	Milieu	23	Is het mogelijk om meerdere boringen achter elkaar te doen? (Het lijkt me dat deze situatie in drukbevolkte gebieden regelmatig voorkomt bijvoorbeeld windpark Luchterduinen.)	Het is mogelijk. Je moet wel om de 1.200 m omhoog komen, om weer een volgende boring in te zetten. Hiervoor is iedere keer een werkterrein nodig. In de kwelders is deze manier van aanleggen daardoor niet beter dan een open ontgraving.
3a	Natuur en Milieufederatie Groningen	Techniek		HDD-boringen zijn mogelijk tot maximaal 1.200 m lengte: hoe komt dat, wat is de technische beperking?	Niet alleen de techniek van de boring maar de kabellengte die op de spoel kan is de beperking. Verder heeft ook de bodemgesteldheid en locatie specifieke informatie een grote invloed op de maximale lengte van een boring. Er is een behoorlijke ruimtebeslag nodig bij de in- en uittredepunten. Daarnaast zit er bij circa 1.200 m ook het maximum aan de trekkracht die een kabel aan kan bij het intrekken in een mantelbuis.
4	gemeente Westerkwartier	Milieu	23	Is er geen sterk negatief effect meer wat betreft zeehondenligplaatsen bij het tracéalternatief Eemshaven oost?	Bij een eerdere presentatie in het ambtelijk overleg is dit effect als sterk negatief gepresenteerd. Toen dachten we dat het voorplantingsseizoen niet te vermijden was. Het blijkt wel mogelijk om in andere perioden te werken en daarmee de voortplantingsperiode te vermijden. Daarom is de

Nr.	Vraagsteller	Thema	Slide	Vraag	Antwoord
					beoordeling bijgesteld. Dit betekent echter wel dat dan in het stormseizoen gewerkt moet worden, hetgeen risicovoller is vanuit techniek.
4a	gemeente Noardeast-Fryslân en Dantumadiel	Milieu	23	Aanvullend op mevrouw Bartelds: effect zeehondenligplaatsen Engelsmanplaat?	Op de Engelsmanplaat treden geen effecten op voor de ligplaatsen van zeehonden.
5	gemeente Noardeast-Fryslân en Dantumadiel	Milieu		Is er naast scheepswrakken ook rekening gehouden met vliegtuigwrakken uit WO2?	Ja, bij archeologie. Na het kiezen van het voorkeursalternatief zullen er aanvullende onderzoeken gedaan worden. De strook waar nu naar gekeken wordt is breed genoeg om deze wrakken te ontwijken.
6	Vogelbescherming	Techniek	34	Is een verbindingsof op een platform boven de hoogwaterlijn een tijdelijke of permanente situatie?	Dit betreft een tijdelijke situatie tijdens de aanlegfase. Dit wordt op de hoogwaterlijn aangelegd en na de aanleg (enkele weken later) begraven onder het zeebed.
7	gemeente Noardeast-Fryslân en Dantumadiel	Techniek	37	Engelsmanplaat is een voormalig munitiestortplaats. Hier vinden ook spontane explosies plaats.	De corridor loopt niet door de aangewezen munitiestortplaats. Het uitgangspunt voor dit tracéalternatief is aanleg door de geul langs de Engelsmanplaat. In een latere fase wordt hier gedetailleerder NGE onderzoek uitgevoerd.
8	Actiecomité Noardermar	Milieu	40	Waar zijn de geluidscontouren op de kaartjes op gebaseerd?	In het MER is onderzoek gedaan op geluidshinder door aanleg van de kabels en door het transformatorstation. Dit is getoetst aan geluidsnormen. Het transformatorstation geeft permanent geluid. Vanuit de wet mag je maximaal 50 dB geluidsbelasting veroorzaken op gevels van woningen. Deze contour om woningen en gebouwen is weergegeven in het MER (deelrapport leefomgeving). Daarnaast is ook geluidshinder onder de norm onderzocht. Laagfrequent geluid is in MER fase 1 niet onderzocht.
9	Liander	Techniek		Ligging van TenneT kabels binnen 500 m van andere K&L is onwenselijk. Hoe gaat TenneT om met de voorgenomen aanleg van kabels van Liander naar Ameland in de buurt van tracé Burgum west? De score is nu groen, maar zou uitgaande van de situatie ten tijde van aanleg van de TenneT kabels anders beoordeeld moeten worden?	Antwoord gegeven tijdens de sessie: Binnen theoretisch kader zou het moeten passen. Rectificatie op bovenstaand antwoord: Tijdens de werksessie van 14 april 2020 werd verwezen naar de tracélijnen die we eerder (8 november 2019) van Liander hebben ontvangen. Op deze lijnen hebben wij het zoekgebied voor tracéalternatief Burgum west en Burgum midden-west aangepast, zoals te zien in onderstaande afbeelding. Het uitgebreide zoekgebied dat we op 26 februari 2020 ontvingen blijkt een grote overlap te vertonen met de zoekgebieden die voor het tracé alternatief Burgum West in de NRD van september 2019 zijn

Nr.	Vraagsteller	Thema	Slide	Vraag	Antwoord
					gepresenteerd. Het zoekgebied is een aanzienlijke uitbreiding van de eerder gestuurde tracélijnen. De zoekgebieden uit de mail van 26 februari 2020 zijn verwerkt in ons GIS systeem en zijn meegenomen in de analyse door vast te stellen dat er een overlap is tussen de door TNW in september 2019 gepresenteerde zoekgebieden en de door Liander op februari 2020 gepresenteerde zoekgebieden. Als Burgum west of Burgum midden-west wordt gekozen als voorkeursalternatief in oktober van dit jaar, dan gaan we graag met Liander in overleg om samen tot een oplossing te komen.
10	Liander	Techniek	31	In het gesprek met Witteveen+Bos begrepen we dat de inductieve beïnvloeding van Burgum west en mogelijk midden op de Gasunieleiding een knelpunt is. We zien ze niet terug als onderscheidende en negatieve effecten. Hoe is de beïnvloeding meegenomen in de score van de alternatieven?	Bij inductieve beïnvloeding gaat het vooral om parallelligging met stalen leidingen (bijvoorbeeld Gasunie). Dit hebben we onderzocht volgens NEN3654. Ook bij Ameland is dit onderzocht, waar een smallere corridor is voor de routes Burgum midden en -oost maar de effecten hiervan zijn niet onderscheidend.

Nr.	Vraagsteller	Thema	Slide	Vraag	Antwoord
11	Natuur en Milieufederatie Groningen	Techniek		Op het land is de maximale kabel lengte op een spoel logisch vanwege de grootte en het gewicht van het transport. Op de Waddenzee zou dit geen probleem moeten zijn. Kan de kabel sterker gemaakt worden? Kan je met 2 km boring wel onder de kwelders door boren?	Door de beperkte vaardiepte kunnen slechts kleine lengtes kabel over het wad vervoerd worden (in tegenstelling tot de Noordzee). Dit staat ook omschreven in het Achtergronddocument Techniek. Wat betreft de tweede vraag, deze kan alleen beantwoord worden door de engineer van de kabel. Deze is pas na gunning van het kabelcontract bekend. Op de laatste vraag geldt het volgende antwoord vanuit ervaringen bij andere projecten van TenneT. Bij langere boringen wordt vooral het risico van het maken van de HDD zelf te groot niet zozeer het intrekken van de kabel. De maximale boring lengte die hierbij aangehouden wordt is afhankelijk van de bodemgesteldheid en locatie specifieke informatie.
12	Rijkswaterstaat NN	Omgeving		Belang is niet alleen vis maar vooral ook garnalen visserij in de Waddenzee en Noordzee kustzone. Eemshaven oost wordt gebruikt door Duitse garnalenvissers.	Wij nemen hierover contact op met de Vissersbond en passen de belangen in de IEA omgeving indien noodzakelijk daar op aan. De belangen van de Duitse garnalenvissers zullen wij ook opnemen in de IEA omgeving.
13 (gerelateerd aan 2)	Rijkswaterstaat ZD	Milieu		Aantasting natuurwaarden Ameland hoeft niet groot te zijn, vooral niet als je het combineert met redynamisering, de natuur kan zelfs baat hebben bij afgraving! Geldt ook voor doorgraven hoge kwelders: hoeft niet erg te zijn, kan ook kansen bieden voor tegengaan van veroudering van kwelders.	Ook bij Ameland kan een open ontgraving mogelijke voordelen geven, maar we hebben ook gerekend met een open ontgraving en de stikstofdepositie kan waarschijnlijk niet dusdanig naar beneden gebracht worden dat het alternatief nu wel vergunbaar is. Het voorgestelde zou kunnen wanneer we door het duingebied heen graven, echter wij hebben als uitgangspunt genomen om onder dit duingebied door te boren om effecten juist te voorkomen/beperken. Aanleg in open ontgraving leidt niet tot substantieel minder stikstofdepositie, waardoor de effectbeoordeling sterk negatief (--) blijft. Om hierover in meer detail verder te spreken kan er een separaat (vervolg)overleg worden gepland.
13a	Rijkswaterstaat NN	Milieu		Er wordt nu op veel plaatsen op de Waddeneilanden geplagd om stikstof te verwijderen.	Zie gerelateerde vragen 2 en 13.
13b	Rijkswaterstaat ZD	Milieu		Waarom kies je ervoor om te boren onder Ameland door en niet onder de Waddenzee? Juist op Ameland zitten verouderde gebieden, waardoor de natuur juist geredynamiseerd kan worden.	Zie eerdere antwoorden, onder andere 2 en 13.
14	Actiecomité Noardermar	Omgeving	51	Hinder voor omgeving heeft invloed op de hele lokale MKB van Burgum en omgeving. In een niet sterke	In het MER zijn effecten op recreatie ook beoordeeld. Regien vraagt verduidelijking. Het gaat om bijvoorbeeld het effect van minder toeristen

Nr.	Vraagsteller	Thema	Slide	Vraag	Antwoord
				economische omgeving als deze is dit zeer onwenselijk. Dit mag zwaarder gewogen worden! Het is een keuze tussen transformatorstation of lokale MKB.	op de omzet van lokale winkels. Opmerking wordt meegenomen. Dit betekent niet dat de score ook verandert.
15	Rijkswaterstaat NN	Milieu		Is er rekening meegehouden dat er vroeger in een aantal beschermde gebieden is gediepploegd? Bijvoorbeeld bij Hoogkerk zijn sommige gebieden al diep losgeploegd.	Dit detailniveau is voor deze fase van het MER niet onderscheidend tussen de alternatieven. Voor het VKA zullen we hier rekening mee houden.
16	Rijkswaterstaat NN	Milieu		Dynamisch gebied kan veel hebben en heeft een zeer korte herstel tijd. Volgens mij zijn deze gebieden niet altijd passend gescoord.	Er is gekeken naar hersteltijd van bijvoorbeeld volwassen schelpdieren. De Waddenzee is wel heel dynamisch, maar dynamiek is niet per definitie goed voor de soorten die daar zitten.
17	Rijkswaterstaat NN	Toekomst- vastheid		Wordt in de NOVI de Eemshaven ook nog genoemd als aanlandplek voor buisleidingen? Dat was wel zo? (Bijvoorbeeld waterstof en gas.)	Er wordt voornamelijk een koppeling gemaakt tussen energieopwekking en verbruik. Men heeft het voornamelijk over kabels, maar is niet zo specifiek. (Gas)leidingen lijkt ook mogelijk te zijn.
18	Rijkswaterstaat NN	Toekomst- vastheid		Wordt in de beoordeling van tracéalternatieven ook gekeken naar corridor benadering kabels bij elkaar (bijvoorbeeld naar Ameland en naar Schiermonnikoog ligt bijna alles op een rijtje bij elkaar).	We hebben gekeken welke tracéalternatieven het meest geschikt waren, hier komen eigenlijk alleen de routes via Schiermonnikoog in beeld. We maken nu nog geen keuzes voor toekomstige aansluitingen.
19	Rijkswaterstaat NN	Toekomst- vastheid		Er ligt onder de Eems al een geboorde tunnel voor een gasleiding tussen Nederland en Duitsland.	Technisch is aanleg van een tunnel mogelijk, maar het zijn geen goedkope oplossingen. Aangezien het niet bekend is of meerdere kabels/leidingen een bepaald tracé zullen volgen, is dit op dit moment geen doelmatige investering. Wordt daarom niet verder meegenomen.
20	Stichting Bedrijfsbelangen Eemshaven	Toekomst- vastheid		Ook zonder de groei van de industrie groeit de elektriciteitsvraag doordat bestaande bedrijven overschakelen van gas naar elektra om te verduurzamen.	Ja, klopt, dit speelt ook mee.
21	Liander	Toekomst- vastheid	59	In de huidige situatie is de beschikbare netcapaciteit (netgebied Burgum) een zorg van regionale netbeheerder Liander. In delen van de provincie is de situatie al nijpend, waarmee mogelijkheden voor duurzame opwek worden bemoeilijkt. Jullie geven aan dat de impact op het door Liander beheerde regionale net niet zo groot is. Voor zover mij (vanmorgen) bekend is moet het overleg tussen de netstrategen van TenneT en Liander nog plaatsvinden, waarin de inhoudelijke onderbouwing op dit punt moet worden gedeeld.	Zie hieronder (21a).

Nr.	Vraagsteller	Thema	Slide	Vraag	Antwoord
21a	Liander	Toekomstvastheid		Als aanvulling op mijn collega Pieter Leenman; in de presentatie staat dat er een klein effect is op de opwek (zon, wind) in Friesland als er op Burgum wordt aangesloten. Kunnen jullie dit concretiseren? Onze indruk is dat we veel eerder tegen de grenzen aan gaan lopen en dat net als in Oosterwolde het gebied op slot gaat voor een aantal jaren. Gezien de ontwikkelingen rondom de RES lijkt ons dat onwenselijk.	Burgum houdt na NOZ TNW het minste aan netcapaciteit over (vergeleken met aansluitlocaties Viervervaten en Eemshaven). Het 220kV-net is echter niet vol na TNW, er is nog capaciteit over. Deze zorg zou ook terug moeten komen bij het thema omgeving. Er is ook gekeken naar de RES-en. Bij Fryslân lijken de ambities behoudend en verwachten we geen directe groei van deze ambities. Hier spelen echter ook politieke belangen, dus dit kan ook meer worden in de toekomst.
22	Rijkswaterstaat NN	Toekomstvastheid		Is rekening gehouden dat de Centrale in Burgum nauwelijks meer draait? De gascentrale is niet continu in gebruik.	Gascentrales zijn inderdaad in wisselende frequentie in gebruik. De centrale draait dus niet dagelijks. Wij gaan ervanuit dat deze centrale aangesloten blijft.
23	gemeente Westerkwartier	Milieu	67	Het opruimen van explosieven heeft ook een positief effect naar de toekomst toe (vanuit milieu en gevaar). Hoe komt dat terug in de effecten? Hoe wordt dit gewogen, want deze effecten zijn positief naar de toekomst toe.	Maatregelen zoals het opruimen van explosieven worden meegenomen in MER fase 2. Wij proberen de NGE's te vermijden, wanneer wij dit nu positief beoordelen vertroebelen wij de beslisinformatie. Het weghalen van NGE's is een mitigerende maatregel.
24	Rijkswaterstaat NN	Techniek		Zou ook stabiliteit voor onderhoud in houden. Is dit meegenomen? Is opnieuw opgraven voor onderhoud ook meegenomen in de risicobeoordeling?	We proberen het kabelsysteem zo aan te leggen dat er in de toekomst geen onderhoud nodig is. Hiervoor is bijvoorbeeld gekeken naar de dynamiek van het zeebed, waardoor blootleggen van de kabel waarschijnlijk niet optreedt. We streven naar het <i>'bury-and-forget'</i> principe. Wij zijn uitgegaan <i>'bury-and-forget'</i> dus dit is nog niet meegenomen. In de IEA zullen we opnemen dat het risico voor sommige tracéalternatieven groter is.
25	Sietze Douma (provincie Fryslân)	Omgeving		Wat nog mist (is misschien ook heel lastig) is het beeld per tracé voor draagvlak (lokaal/bestuurlijk)	Dit blijkt eigenlijk uit het regioadvies. Als dit bij thema omgeving naar voren moet komen, is input vanuit de lokale overheden en bestuurders nodig.
26	provincie Fryslân	Kosten		Ik zou graag het kostenoverzicht niet ten opzichte van Burgum zien, maar elk tracé op zichzelf. De vergelijking is nu niet helemaal 'eerlijk', bij elk tracé zitten variaties in de kosten. Het onderscheid kan vervolgens wel in plusjes en minnetjes worden weergegeven.	Er is zoveel mogelijk gewerkt met concrete cijfers. Ook zijn meer- en minderkosten zijn benoemd. Er is bewust gekozen om niet met kleuren te werken omdat de minister bepaalt wat wel of niet 'rood' is. Wij geven de kosten kwantitatief weer in

Nr.	Vraagsteller	Thema	Slide	Vraag	Antwoord
					verschil met de goedkoopste, omdat bij de IEA het verschil tussen de tracés centraal staat, niet de totaalbedragen.
27	Natuur en Milieufederatie Groningen	Milieu		Het graven van een smalle geul in de kwelder hoeft wellicht geen grote blijvende schade te veroorzaken, maar rijden met zwaar materieel op de kwelder geeft schade die na veel jaren nog zichtbaar is. Die schade verdwijnt in feite pas als de kwelder voldoende opgeslibt is.	
28	LTO	Milieu		Vertroebeling speelt toch ook bij Eemshaven west? (dit omdat west voor een groot deel Vierverlaten oost volgt)	Eemshaven west volgt op zee hetzelfde tracé als Vierverlaten midden (via Schiermonnikoog). Hierdoor wordt er een veel korter deel door de vaargeul gegaan dan bij Vierverlaten oost, waardoor er veel minder vertroebeling optreedt.
29	Liander		75	Wat is door jullie oogharen gekeken en alle aspecten beschouwend het alternatief (of set alternatieven) dat overall het beste scoort en daarmee de beste kandidaat is voor het VKA? Wat moet nog duidelijk worden of verder worden uitgezocht om tot advies VKA te komen?	De presentaties laten zien dat het niet mogelijk is een eenduidig antwoord te geven op deze vraag. Wel wordt zichtbaar dat enkele tracés (op zee) zeer lastig of onmogelijk vergunbaar zullen zijn (Burgum west, Vierverlaten oost en Eemshaven midden). Er blijven dan nog echter meerdere tracés over met alle voor- en nadelen op de vijf genoemde IEA-thema's.
30	LTO	Milieu		Hierbij worden de effecten op grondwaterbeschermingsgebied bij Burgum genoemd. De waarnemings- en winningsputten voor drinkwaterwinning liggen vaak op een diepte van 60 m - 80 m. Wat zou het effect van een open ontgraving of boring zijn als de winning op grotere diepte ligt?	Het is niet uit te sluiten dat we effecten op het grondwater hebben. Vanuit provinciaal beleid gelden aanvullende regels voor het boren in een grondwaterbeschermingsgebied. Dus we moeten dit nu als aandachtspunt benoemen. In de volgende fase zal in detail gekeken worden en zal ook met het betreffende waterbeheerder afgestemd worden.
31	gemeente Tytsjerksteradiel	Omgeving/ Milieu		Is het mogelijk om voor de drie aansluitlocaties het aantal mogelijk gehinderden/bewoners binnen de straal van 6 km te kwantificeren?	Dit is niet in beeld gebracht omdat de effecten van de kabels niet zover reiken. Er worden geen aanvullende effecten verwacht. Er zal na de werksessie nader contact worden gezocht om te bespreken hoe we deze wens (het in kaart brengen van de 'gehinderden' per stationslocatie) het beste kunnen invullen.
32	Natuur en Milieufederatie Groningen	Milieu		Bij Burgum wordt coulisselandschap doorsneden: er komen bij aanleg in open ontgraving gaten in de houtsingels. Mogen er na aanleg weer bomen worden geplant? Elzensingels wortelen niet heel diep. Permanente vernietiging van de singels zou zonde zijn.	Als uitgangspunt geldt dat de situatie na aanleg zoveel mogelijk hersteld wordt. Dit kan alleen als er geen diepwortelende beplanting komt, omdat deze mogelijk voor schade aan de kabels kan zorgen. Bij aanleg door open ontgraving is herplant mogelijk van struiken en bomen. Echter herplanten van bomen is niet mogelijk in de strook van 12 meter breed waar daadwerkelijk de kabels liggen.

Nr.	Vraagsteller	Thema	Slide	Vraag	Antwoord
33	Actiecomité Noardermar			Hebben we het goed begrepen dat er al een MER is? Wanneer mogen we deze lezen? Of kan dit pas vanaf 5 juni?	Concept-MER is gereed maar wordt momenteel door specialisten beoordeeld. Vanaf 5 juni zal de definitieve versie van de MER (fase 1) beschikbaar worden, tegelijk met de IEA. Buiten de sessie beantwoord.
34	Natuur en Milieufederatie Groningen	Techniek		Is het mogelijk zeekabels (lengte 30 km of meer) vanaf een schip op drijvers naar plaats van bestemming (op het wad) te brengen, dan af te zinken en onder de bodem te werken?	Nee dat is niet mogelijk. Een drijvende kabel van die lengte is namelijk niet te controleren. Voor +/- 1 kilometer naar de aanlanding wordt dit wel vaak gebruikt. Maar dan gaat het wel over een rechte lijn, met lieren en ander gereedschap op het strand.
35	LTO	Kosten		Is bij de investeringskosten voor Eemshaven west (+ 75 M) in de begroting rekening gehouden met een open ontgraving of gestuurde boring? En zijn de effecten (kosten) met betrekking tot het verziltingsrisico in kaart gebracht en mee gewogen?	De investeringskosten voor Eemshaven west (+75 M) zijn gebaseerd op open ontgraving en hierbij is rekening gehouden met de kosten voortkomend uit het verziltingsrisico. Om hierover in meer detail verder te spreken is er een separaat (vervolg)overleg gepland op 15 april 2020.
36	Rijkswaterstaat ZD	Milieu/Techniek		Welke ruimte is er voor optimalisatie van tracés? Morfologisch kunnen ze mijn inziens worden geoptimaliseerd. Doel in Waddenzee/Noordzeekustzone zou moeten zijn, streef naar: 1) zo min mogelijk m ³ vergraven, 2) zo min mogelijk areaal (m ²) aantasten, vooral laag dynamisch (sub)litoraal ontzien, 3) kans op terugkomen (onderhoud) zo laag mogelijk houden. Tijdelijke verstoring van soorten zien we als minder ernstig als verstoring van habitats.	In eerste instantie optimaliseren we na de VKA keuze het tracé binnen de onderzochte corridors (op zee 2.400 m, op land 150 m). Als er vanuit één van de IEA thema's aanleiding toe is, kan het tracé ook buiten de corridors worden geoptimaliseerd om effecten te beperken. Dit is mogelijk doordat de tracéalternatieven gezamenlijk de bandbreedte van mogelijke effecten in beeld brengen. Bij optimalisatie van het VKA kijken we onder andere naar de punten die u hier noemt.
37	gemeente Tytsjerksteradiel	Omgeving		Een trafostation ligt gevoelig in de omgeving Burgum, is er qua maatschappelijk effect een vergelijking te maken van het aantal omwonenden in de andere locaties?	Zie antwoord bij vraag 31.
38	Rijkswaterstaat ZD	Omgeving		Gevolgen voor scheepvaart, onderhoud vaargeulen en havens (baggeren, verspreiden) heb ik nog niet gezien, klopt dat?	Hinder tijdens aanlegfase wordt meegenomen voor scheepvaart. Onderhoud vaargeulen en havens worden niet meegenomen in omgeving, maar vanuit het thema techniek wordt hiernaar gekeken.
39	LTO			Is bekend wat de weging van de vijf aspecten zijn ?	Er is geen weging voor bepaald tussen de vijf thema's. De minister van EZK kiest in afstemming met het ministerie van BZK een voorkeursalternatief.

Nr.	Vraagsteller	Thema	Slide	Vraag	Antwoord
					Hij baseert zich hierbij op de IEA (MER is een bijlage), de reacties op de IEA en het regioadvies.
					De IEA wordt in juni gepubliceerd, de omgeving kan de eerste vier weken hierop reageren. In september volgt het regioadvies, waarna de minister van EZK in oktober zijn afweging maakt.

3 AANVULLENDE PUNTEN:

- min. EZK: we zijn nog bezig met dingen uitzoeken zoals ADC-toets en stikstofwetgeving. Deze input kan ertoe leiden dat er nog een trechtering gaat plaatsvinden in het aantal mogelijke tracés;
- TenneT: Als er nog specifieke vragen vanuit een (belangen)organisatie zijn kan er op verzoek een aanvullende sessie georganiseerd worden. Geïnteresseerden kunnen dit uiterlijk 30 april 2020 aangeven bij Regien Arends. Zodat dit uiterlijk begin mei 2020 georganiseerd kan worden.

BIJLAGE: PRESENTATIE DIGITALE WERKSESSIE INTEGRALE EFFECTENANALYSE NET OP ZEE TEN NOORDEN VAN DE WADDENEILANDEN

BIJLAGE: GENODIGDEN DIGITALE WERKSESSIE

Organisatie

Naam

Actiecomité Noordermar
Agrarisch Collectief Waadrâne
Alliander

Bewoner
Collectief Groningen West
Dorpsbelang Jistrum-Skûlenboarch
Enexis
Engie
Friese Milieu Federatie
Gasunie
Gebiedsraad Middag-Humsterland
Generaldirektion Wasserstraßen und Schifffahrt Dezernat
Verkehrsmanagement See (WSV)
Gemeente Achtkarspelen
Gemeente Ameland
Gemeente Dantumadiel
Gemeente Groningen
Gemeente Het Hogeland
Gemeente Noardeast-Fryslân
Gemeente Schiermonnikoog
Gemeente Tytsjerksteradiel
Gemeente Westerkwartier
Gemini Windpark
Groningen Seaports
It Fryske Gea
KPN
Kustwacht Nederland
Landschapsbeheer Friesland
LTO Noord
Ministerie van Defensie
Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit
Natuur- en Landschapsvereniging De Walden, De Marren
Natuur en Milieu
Natuur en Milieufederatie Groningen
Natuurmonumenten
Natuurwerkgroep Ameland en Stichting Duinbehoud
Neptune Energy
Noardlike Fryske Wâlden
Ondernemer Westkern
Plaatselijk Belang Kootstertille
Provincie Fryslân

Provincie Groningen
Rijkswaterstaat Zee en Delta
Rijkswaterstaat Noord Nederland
Samenwerkende bedrijven Eemshaven
Staatsbosbeheer

Stedin
Stichting De Noordzee
Vereniging van oevereigenaren en gebruikers Groningen

Vereniging van Waterbouwers, LaMER en NVZ
Vermilion Energy
Visned
Vissersbond
Vitens
Vogelbescherming
Waddenvereniging
Waterbedrijf Groningen

Waterschap Noorderzijlvest
Watersportverbond
Wetterskip Fryslân

Georganiseerd door:

TenneT TSO B.V.
Ministerie EZK
Witteveen+Bos
Sweco
ACRB